

Norske Skog Saugbrugs AS
Tistedals gate 9-11 (JE)
1772 Halden

Oslo, 30.06.2023

Deres ref.:
Lisa Beate Grimstad

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/713
2023.0054.miljodir

Saksbehandler:
Erland Årstøl

Rapport etter tilsyn 30. - 31. mars 2023

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos Norske Skog Saugbrugs AS (virksomhetsnummer: 973070673).

Denne er endelig versjon av inspeksjonsrapport som ble oversendt 05.06.2023. Basert på virksomhetens tilbakemelding (20.06.2023) er det gjort mindre endringer i rapporten.

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten har mangler i forebyggende vedlikehold av vannmengdemåler
- Avvik 2: Virksomhetens miljørisikovurdering har enkelte mangler
- Avvik 3: Virksomheten lagrer farlig avfall uten kontroll med avrenning
- Avvik 4: Virksomheten har gravd i forurenset grunn uten tillatelse

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Norske Skog Saugbrugs må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 31. oktober 2023.

Miljødirektoratet påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Virksomheten kan forbedre arbeidet for å hindre diffuse utslipp
- Anmerkning 2: Norske Skog Saugbrugs kan med fordel verifisere faktor som benyttes i beregning av kvoteutslipp i kildestrøm 5
- Anmerkning 3: Virksomheten kan med fordel innføre korrektivt vedlikehold av utstyr som brukes til beregning av klimakvoter

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

Norske Skog Saugbrugs må betale et gebyr på 56 100 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Erland Årstøl. Merk svaret med saksnummer 2022/713 og tilsynsnummer 2023.0054.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten har mangler i forebyggende vedlikehold av vannmengdemåler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven vilkår om utslippskontroll punkt 2.4, plikt til forebyggende vedlikehold

Beskrivelse av krav

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten har et renseanlegg fra som håndterer prosessvann fra papirfabrikken. Måling av vannmengder som går fra vannrenseanlegget til utløp i Tista foregår ved friskeilmåling tilknyttet en Parshall-renne (også kalt Venturi-renne). Til dette benyttes en ultralydmåler som måler høyde på vannspeilet. Vannmengder gjennom vannrenseanlegget er nødvendig for å beregne virksomhetens utslipp til vann.

Virksomheten gjennomfører korrektivt vedlikehold dersom de oppdager feil på vannmengdemåleren. Kontrollrommet har oversikt over inngående prosessvann og tilsatsvann,

og får alarm dersom det ikke er samsvar mellom vannmengdene inn og ut av vannrenseanlegget. Det gjennomføres også skiftvise feltobservasjoner i anlegget.

Virksomheten har ikke noe system for forebyggende vedlikehold av vannmengdemåleren som brukes til beregning av utslipp, slik regelverket krever. For å sikre nøyaktighet i rapporterte utslippstall er det viktig at man gjennomfører jevnlig kontroll med måleutstyr. For denne typen måleutstyr vil dette for eksempel kunne innebære fjerning av eventuell begroing, kontroll av nullnivå, måling av faktisk vannstand, og sjekk av den fysiske tilstanden til parshallrennen.

Se også anmerkning 3 om vedlikehold av andre vannmengdemålere.

Avvik 2: Virksomhetens miljørisikovurdering har enkelte mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- internkontrollforskriften § 5 andre ledd punkt 6
- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven punkt 10.1 Miljørisikoanalyse

Beskrivelse av krav

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle hendelser som kan føre til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Bedriften skal dokumentere skriftlig risikovurderinger, og utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Norske Skog Saugbrugs har gjennomført miljørisikovurderinger for sin virksomhet. Denne ble sist oppdatert høsten 2022.

Norske Skog Saugbrugs lagrer en del ulike avfallskategorier utendørs der avrenning fra området siger direkte ut i elva Tisla som igjen renner ut i Iddefjorden. Ekstremnedbør er en aktuell hendelse å miljøvurdere i forbindelse med dette, se avvik 3 og anmerkning 1. Virksomheten har ikke vurdert forhold knyttet til klimaendringer og ekstremvær. Alle relevante forhold skal vurderes, også klimaendringer og ekstremvær.

Under tilsynet viste virksomheten til risikovurderingen, "Saugbrugs Business Impact Analysis" som skulle dekke vurderinger knyttet til klimatilpasning. Analysen er på et overordnet nivå og er knyttet til risiko for påvirkning av driften av fabrikken med hensyn til økonomiske konsekvenser – ikke med hensyn til miljøeffekter.

Ved miljørisikovurderinger knyttet til klimaendringer og ekstremvær er det vesentlig å benytte siste oppdaterte kunnskap og kartmaterieell for temaene flom, skred, havnivå mm. Informasjon

om klimaendringer finnes på nettstedene til NVE, Statens Kartverket, Meteorologisk institutt og Miljødirektoratet.

Avvik 3: Virksomheten lagrer farlig avfall uten kontroll med avrenning

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- avfallsforskriften § 11-5

Beskrivelse av krav

Alle som oppbevarer farlig avfall skal treffe nødvendige tiltak for å unngå fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Drift av biobrenselskjelen til Norske Skog Saugbrugs fører til dannelse av flyveaske. Flyveasken er klassifisert som farlig avfall grunnet høyt sink-innhold. Flyveasken blir sendt til deponi, men virksomheten har i det siste året måtte bytte avfallsmottak. Dette har ført til enkelte utfordringer med å levere fra seg flyveaske.

Midlertidig stopp i leveranse til avfallsmottak i februar/mars gjorde at virksomheten under tilsynet lagret flyveaske i en utendørs bingje ved elven, se bilde 1. Bingen har betongdekke. Asken er ifølge virksomheten befuktet, stabilisert og ikke-reaktiv. Virksomheten har risikovurdert lagringen, og riste- og kolonnetester viser et begrenset potensiale for utlekking. Virksomheten opplyste at denne lagringen anses som midlertidig, men at de benytter den ved særlige situasjoner.

Miljødirektoratet vurderer at lagring av såpass store mengder farlig avfall uten kontroll med avrenning utgjør en fare for forurensning til ytre miljø.

Virksomheten har etter tilsynet startet opp igjen med levering av tørr flyveaske til avfallsmottak.



Bilde 1: Utendørs lagring av befuktet flyveaske

Avvik 4: Virksomheten har gravd i forurenset grunn uten tillatelse

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, punkt 5 grunnforurensning og forurensete sedimenter
- Forurensningsforskriften § 2-6 krav til tiltaksplan for graving i forurenset grunn.

Beskrivelse av krav

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensete sedimenter, krever tillatelse etter forurensningsloven, evt. godkjenning fra kommunen/Miljødirektoratet.

Forurensningsforskriften kapittel § 2-6 inneholder krav om tiltaksplan for terrenginngrep i forurenset grunn. Forurenset grunn defineres som jord eller berggrunn der konsentrasjonen av helse- eller miljøfarlige stoffer overstiger fastsatte normverdier. For bly er normverdien 60 mg/kg (uorganisk).

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Norske Skog Saugbrugs har i 2022 gjennomført gravearbeid i forbindelse med legging av varmeledning til et skolebygg. Virksomheten gravde ut et strekke på omtrent 220 meter, og leverte 683 tonn med masser fra gravingen til et avfallsmottak. Massene ble levert som "lettere forurenset masse."

I forbindelse med arbeidet tok virksomheten to masseprøver. Den ene av prøvene viste et blyinnhold på 140 mg/kg tørrstoff, mens den andre prøven hadde et blyinnhold på 16 mg/kg.

Miljødirektoratet vurderer at blyinnholdet i grunnen gjorde gravearbeidet søknadspliktig, og at det krevde en godkjent tiltaksplan.

Anmerkning 1: Virksomhetens kan forbedre arbeidet for å hindre diffuse utslipp

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under tilsynet ble det observert lagring av treflis og næringsrik "biorest" (slam fra renseanlegg) i nærheten av Tista. Virksomheten har risikovurdert lagringen med tanke på diffuse utslipp, og det er satt opp kanter som skal hindre at flis havner i elven. Norske Skog Saugbrugs kan med fordel vurdere behovet for ytterligere tiltak for å hindre diffus forurensning fra lagerområdene, særlig knyttet til avrenning fra biorest.

Anmerkning 2: Norske Skog Saugbrugs kan med fordel verifisere faktor som benyttes i beregning av kvoteutslipp i kildestrøm 5

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Norske Skog Saugbrugs brenner slam i sin biobrenselkjele (kjel 2). Slammet kommer fra tre ulike strømmer og er i kvotesammenheng omtalt som kildestrøm nummer 5. Kildene er: fiberslam fra sedimenteringsbasseng (Porsnes), vått bioslam fra renseanlegget (Ankers) og tørt bioslam tilkjørt fra Ankers. Den fossile karbonkilden i slammet er fra kalsiumkarbonat som er i slammet fra renseanlegget (Ankers).

Norske Skog Saugbrugs er plassert i kategori A pga. sitt begrensede utslipp av klimagasser (mellom 1 000 og 1 500 tonn per år). Kildestrøm 5 bidrar med om lag 1 000 tonn per år. I beregning av kvotepliktige utslipp fra kildestrøm 5, benytter virksomheten blant annet en fast verdi på at 91 prosent av vannet som sendes til slampressa går i retur til sedimenteringsbassenget. Den prosentvise returverdien er sentral i beregning av aktivitetsdata i kildestrøm 5 siden den kommer til fratrekk. Virksomheten opplyser at verdien på 91 prosent er basert på simulert massebalanse rundt slamavvanning når man bruker det målte tørrstoffet ut fra slampressa.

Siden faktoren er såpass sentral i kvoterapporteringen kan virksomheten med fordel verifisere ovennevnte faktor for retur av vann fra slampressa.

Anmerkning 3: Virksomheten kan med fordel innføre forebyggende vedlikehold av utstyr som brukes til beregning av klimakvoter

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Til måling av slammengder i kildestrøm 5 (beskrevet over) har virksomheten to elektromagnetiske vannmengdemålere som brukes til mengdemåling av slammet.

Dersom det blir oppdaget feil på vannmengdemålerne blir det gjennomført korrektivt vedlikehold. Virksomheten kan med fordel opprette et program for forebyggende vedlikehold av disse instrumentene. Dette vil kunne redusere sjansen for feil på målerne.

Miljødirektoratet understreker at bruk av korrektivt vedlikehold av målerne er omtalt i virksomhetens overvåkingsprogram. Manglende forebyggende vedlikehold er dermed ikke et avvik fra regelverket, selv om det omhandler lignende forhold som i avvik 1.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at Norske Skog Saugbrugs må betale et gebyr på 56 100 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 5 for flerdagstilsyn og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-8.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 5. mars 2023 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og klimakvoteforskriften overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48 og klimakvoteforskriften § 10-3. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Norske Skog Saugbrugs sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Erland Årstøl
- Annicken Hoel
- Glenn-Roger Langerud (dag 1)

Kontaktperson hos Norske Skog Saugbrugs

- Lisa Beate Grimstad

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende Norske Skog Saugbrugs ble kontrollert under tilsynet:

- Norske Skog Saugbrugs, Halden

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til klimakvoter:

- Internkontroll
- Generelle krav i tillatelsen
- Overvåkingsplan

Følgende tema ble kontrollert knyttet til forurensende aktivitet:

- Utslipp til vann
- Utslipp til luft
- Deponi (Øberg)
- Klimatilpasning
- Produsentansvar avfall (kun knyttet til flyveaske)

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)
- Lov om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven)
- Forskrift om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteforskriften)
- Commission Regulation (EU) No 601/2012 of 21 June 2012 on the monitoring and reporting of greenhouse gas emissions pursuant to Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council (MR-forordningen)
- Tillatelse til kvotepliktige utslipp av klimagasser for Norske Skog Saugbrugs, sist endret 17. april 2018

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Egenkontrollrapport
- Skisse over utslippssteder og renseanlegg
- Overvåkningsresultater for Øberg Deponi for 2022
- Kontrollhistorikk vannmengdemåler
- Historikk og miljørisikovurderinger for mellomlagring flyveaske
- Miljørisikovurderinger diffuse utslipp
- Oversikt avviksmeldinger for olje på elven
- Risikovurdering - klimatilpasning
- Underlagsdokument - faktorer brukt i kildestrøm 5
- Kontrollhistorikk mengdemålere kildestrøm 5

Del 4: Annen informasjon

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Miljødirektoratet innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Einar Knutsen
seksjonsleder

Erland Årstøl
tilsynsleder

Kopi til:

- Statsforvalteren i Oslo og Viken
- Halden kommune